

Afghánistán

V poslední dekádě dle dostupných údajů vykazoval růst HDP kolísavé hodnoty. V roce 2017 dosáhl Afghánistán růstu HDP kolem 2,7 % a v následujících letech se očekává postupné zrychlení tempa růstu. Míra inflace v roce 2017 dosáhla hodnoty 5 %. Populace v Afghánistánu se neustále zvyšuje a v roce 2017 čítala 35,5 mil. obyvatel. HDP na obyvatele se odhaduje na 570 USD.

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Růst HDP (%)	2,2	2,7	2,3	3,0	3,5	4,0
HDP/obyv. (USD)	561	570	565	577	603	635
Míra inflace (%)	4,4	5,0	3,0	4,0	5,0	5,0
Nezaměstnanost (%)	–	–	–	–	–	–
Bilance běžného účtu (mld. USD)	1,4	1,0	1,1	0,1	-0,1	-0,1
Populace (mil.)	34,7	35,5	36	36,5	37	37,5
Konkurenceschopnost	–	–	–	–	–	–
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	–	–	–

Odhad Mezinárodního měnového fondu

Zdroj: MMF, OECD, SB

- ▶ Evropská unie s Afghánistánem dosud nemá uzavřenou obchodní dohodu.
- ▶ Zástupci české a afghánské obchodní komory podepsali dne 12. května 2017 Memorandum o porozumění.
- ▶ V žebříčku konkurenceschopnosti, který sestavuje Světové ekonomické fórum (WEF), Afghánistán nefiguruje a dle OECD je stupeň exportního rizika dlouhodobě na úrovni 7/7.

Vývoz ČR do Afghánistánu 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	334 015	87,1	–	–
8483	Hřídele aj. převodové převody kola ozubené ap.	16 887	4,4	3 479	385,4
8803	Části a součásti výrobků položky 8801 00 nebo čísla 8802	7 730	2,0	17 214	-55,1
8536	El. zařízení k vypínání, spínání nebo k ochraně el. obvodů aj. < 1 000 V	3 563	0,9	2 797	27,4
8517	Přístroje pro vysílání, přijímání hlasu, obrazů ap. dat	2 695	0,7	1 077	150,2
8701	Traktory a tahače (jiné než tahače čísla 8709)	2 594	0,7	14 499	-82,1
3917	Trouby trubky hadice příslušenství z plastů	2 526	0,7	2 549	-0,9
8704	Motorová vozidla pro přepravu nákladu	1 420	0,4	1 825	-22,2
8473	Části, součásti a příslušenství (jiné než kryty, kufríky a podobné výr	1 199	0,3	237	405,9
8716	Prívěsy a návěsy; ostatní vozidla bez mechanického pohonu; jejich část	1 180	0,3	2 185	-46,0
Celkem TOP 10		373 809	97,4	45 862	715,1
Celkem vývoz		383 691		84 662	353,2

zdroj: ČSÚ

Dovoz ČR z Afghánistánu 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
2922	Aminosloučeniny s kyslíkatou funkcí	1 229	36,3	–	–
5701	Koberce aj. podlahové krytiny textilní vázané	724	21,4	170	325,9
6404	Obuv se svrškem z materiálů textilních	584	17,3	6,0	9 633,3
0806	Hrozny vinné čerstvé sušené	290	8,6	–	–
5702	Koberce aj. krytiny podlahové tkané nevšíváné	238	7,0	482	-50,6
3917	Trouby trubky hadice příslušenství z plastů	82	2,4	4,0	1 950,0
8517	Přístroje pro vysílání, přijímání hlasu, obrazů ap. dat	55	1,6	–	–
6405	Obuv ostatní	34	1,0	35	-2,9
0803	Banány vč plentejnů čerstvé sušené	23	0,7	–	–
5703	Koberce aj. krytiny podlahové textilní všíváné	13	0,4	–	–
Celkem TOP 10		3 272	96,7	697	369,4
Celkem dovoz		3 384		2 842	19,1

zdroj: ČSÚ

Příležitosti pro český export

► Dopravní průmysl a infrastruktura

V Afghánistánu za přispění donorů (především Světové a Asijské rozvojové banky) dochází k rozvoji železniční a silniční sítě, letectví a výstavby energetických sítí (plynovody, ropovody, elektrické sítě, atd.) či rozvoji veřejné dopravy ve městech.

Plánuje se výstavba nových úseků silniční sítě „ring road“, která by měla zabezpečit propojení hlavních provincií v Afghánistánu a následně jejich propojení se silniční sítí sousedních států. Ve výstavbě jsou úseky Herat – Cheghcheran, Chora-Nilli. Hlavní důraz se klade na výstavbu silnice spojující Polkhumri – Herat v délce 300 km. Výstavba silnice má být dokončena v roce 2020 a tím dojde k propojení „ring road“. České firmy mají možnost uplatnit své výrobky a služby v tendrech Světové banky a afghánských institucí (např. dodávky turbín, generátorů, čerpadel, kolejového materiálu, lokomotiv, vagónů, autobusů, a nákladních vozidel).

► Důlní, těžební a ropný průmysl

Afghánistán je nesmírně bohatý na nerostné suroviny (mramor, onyx, uhlí, měď, ropa, zemní plyn, zlato, železná ruda atd.). Důlní průmysl by mohl být tahounem ekonomického růstu Afghánistánu. Budování infrastruktury je plánováno s přihlédnutím na lokaci ložisek nerostného bohatství. Pro zahájení těžby budou potřeba zdvihací zařízení, stroje na těžbu a důlní technika, poté stroje na zpracování a úpravu vytěžených surovin, včetně logistické podpory.

Výstavba plynovodu TAPI z Turkmenistánu do Indie přes Pákistán a Afghánistán nabírá zpoždění. Afghánská strana není schopna svým závazkům dostát (zajištění bezpečnosti, pokládka potrubí).

► Energetický průmysl

I přesto, že v energetické oblasti má Afghánistán značný potenciál a to zejména v oblasti budování vodních elektráren a využití alternativních zdrojů energie (sluneční, větrná apod.), Afghánistán není energeticky soběstačný a musí 2/5 elektrické energie dovážet. Afghánistán nemá vybudovanou infrastrukturu pro přenos elektrické energie. V této souvislosti je plánováno vybudování přenosové soustavy v rámci projektu CASA 1000. Vlivem nepokojů a bojové činnosti v oblastech výstavby přenosové soustavy dochází k prodávám a další práce jsou zastaveny. Budování přenosové soustavy TUTAP se potýká s obdobným problémem.

V Herátu se plánuje výstavba plynové elektrárny, která bude využívat zemní plyn dodávaný plynovodem TAPI. Vláda plánuje prodloužení národní energetické sítě do provincie Ghazni. V Mazar-e-Sharifu se plánuje výstavba plynové elektrárny s instalovaným výkonem 50 MW. Elektrárna má být zásobena plynem z vlastních zdrojů. V provincii Kandahár se plánuje výstavba solární elektrárny s instalovaným výkonem 10 MW.

► Obranný průmysl

S odchodem spojeneckých jednotek a se změnou systému financování ozbrojených složek Afghánistánu lze počítat s možnostmi dodávek obranné techniky, výzbroje a výstroje pro armádu a bezpečnostní složky. Je poptávka na provedení generálních oprav vrtulníků Mi-17 a Mi-24/35. Afghánská vláda také zvažuje

nákup bitevních vrtulníků Mi-24/35. Také většina vojenských základen mise NATO se bude v nadcházejících letech proměňovat na mezinárodní a národní letiště. Příležitosti pak budou v dodávkách přístrojové a radarové techniky, bezpečnostních systémů, provádění generálních oprav vrtulníků atp.

► Zemědělský a potravinářský průmysl

Zemědělský sektor, stejně jako potravinářský průmysl, je značně nerozvinuté. Zemědělství je do značné míry subvencováno ze zahraničí, zaměstnává až 70 % populace a podílí se 30 % na tvorbě HDP. Země není potravinově soběstačná, neboť místní zemědělství je velmi neefektivní. Zemědělská produkce je značně závislá na těžko předvídatelných proměnných (množství sněhu, objemu jarních dešťů) a proto jednou z priorit vlády je rekonstrukce a výstavba nových zavlažovacích kanálů. Signifikantní je produkce ovoce a ořechů, pistácií, brambor, mandlí a šafránu. V zemi neexistuje registr hospodářských zvířat a zdejší genofond hospodářských zvířat je značně erodován. Metody a způsoby obdělávání zemědělské půdy jsou zastaralé. Potenciál ČR leží v dodávkách zemědělských strojů, budování skladovacích a zpracovatelských kapacit a zavádění moderních metod hospodaření, vybudování registru hospodářských zvířat, provádění školení a dodávkách živého skotu.

► Železniční a kolejová doprava

Afghánská vláda zvažuje propojení vnitřní železniční sítě a napojení jednotlivých provinčních sítí na páteřní síť. Vláda hodlá prodloužit železniční síť spojující zemi s Íránem až do Herátu. Potenciál ČR leží v dodávkách kolejí, lokomotiv a materiálu na stavbu železničních tratí.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 8432 – Stroje, nářadí pro zemědělství, lesnictví ap.
	HS 8433 – Stroje, zařízení žací, mláticí; sekačky trávy ap.
	HS 8436 – Stroje ost. pro zemědělství, lesnictví ap. líhně
	HS 8438 – Stroje pro prům. přípravu, výrobu potravin aj.
Železniční a kolejová doprava	HS 7302 – Materiál pro stavbu tratí železnič., tramvaj.
	HS 8602 – Lokomotivy, lokotraktory, ostatní tendry
	HS 8607 – Části, součásti vozidel žel. aj. dopravy kolej.
	HS 8608 – Materiál kolejový svrškový přístr. návěstní ap.
Civilní letecký průmysl	HS 8411 – Motory proudové, pohony turbovrtulové a ostatní plynové turbíny
	HS 8413 – Čerpadla i se zař. měřícím, zdviže na kapaliny
	HS 8526 – Přístr. radiok. ap. radiové pro řízení dálkové
	HS 8805 – Katapulty letecké aj. přístr. pro výcvik letecký
Dopravní průmysl a infrastruktura	HS 8414 – Čerpadla, vývěvy, vzduchové kompresory ap.
	HS 8501 – Motory, elektrické generátory
	HS 8702 – Vozidla motorová pro dopravu veřejnou, osobní
	HS 8704 – Vozidla motorová pro dopravu nákladní

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Důlní, těžební a ropný průmysl	HS 8429 – Buldozery, srovnávače, rypadla apod. s pohonem
	HS 8430 – Stroje ost. srovnávací ap.; pluhy, frézy sněžné
	HS 8431 – Součásti jeřábů, vozíků ap., buldozerů, fréz aj.
	HS 8474 – Stroje k třídění, prosévání ap. zemin, kamenů aj.
	HS 8704 – Vozidla motorová pro dopravu nákladní
	HS 8708 – Části, součásti vozidel motor. osob. aj., traktorů
Energetický průmysl	HS 8501 – Motory, elektrické generátory
	HS 8503 – Části motorů, elektr. generátorů, soustrojí ap.
	HS 8507 – Elektrické akumulátory, včetně separátorů
	HS 8537 – Rozvaděče, panely, rozvodné stoly aj. ovládací
	HS 8544 – Izolované dráty, kabely aj. izolované el. vodiče vláken
	CPA 42.91 – Vodní díla a jejich výstavba
Obranný průmysl	HS 9302 – Revolvery, pistole ne jiné střelné zbraně
	HS 9303 – Zbraně střelné, zaříz. využívající výbuchu ost.
	HS 9304 – Zbraně ostatní ne zbraně sečné, bodné
	HS 9306 – Bomby, granáty, miny náboje ap. střelivo ostatní